

**PREZES URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH**

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 25.01.2001 roku

RKT-565/05/00/DS

DECYZJA nr RKT 1/2001

Na podstawie art. 149 § 3 w związku z art. 146 § 2 K.p.a. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **odmawia się** wznowienia postępowania w sprawie o sygn. akt RKT - 565/01/99/MK, zakończonego prawomocną decyzją nr RKT -64/99 z dnia 27.12.1999 roku na podstawie przesłanek wznowienia z art. 145 § 1 pkt. 1 i 5 K.p.a., zgodnie z wnioskiem z dnia 21.12.2000 roku, złożonym przez pana Marka K., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „Firma K. Produkcja Handel Usługi – Export Import „, z siedzibą w Będzinie, reprezentowanego przez mgr Stefana W., Radcę Prawnego z Kancelarii Prawniczej, Mysłówice.

UZASADNIENIE.

Wniosek pana Marka K. z dnia 21.12.2001 roku o wznowienie postępowania w sprawie o sygnaturze RKT- 565/01/99/MK , zakończonego prawomocną decyzją nr RKT -64/99 z dnia 27.12.1999 oparto na podstawach wznowienia , wynikających z art.145§1 pkt.1 i 5 K.p.a., twierdząc, że ustalenie, iż Firma K. zajmowała w dacie wydawania decyzji pozycję dominującą na rynku usług prosekcyjnych i pogrzebowych nastąpiło w oparciu o fałszywe dowody , oraz że wyszły na jaw nowe fakty i dowody istniejące w dacie wydawania decyzji , których istnienie nie zostało przyjęte jako element podstawy faktycznej decyzji. Z sentencji oraz uzasadnienia w/w wniosku wynika, że wnioskodawca żąda wznowienia postępowania w zakresie pkt. II i III przedmiotowej decyzji, a więc w związku z nakazaniem zaniechania przez Firmę K. stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na pobieraniu nadmiernie wygórowanych cen za udostępnianie innym zakładom pogrzebowym pomieszczeń prosekcyjnych w celu przygotowania zwłok do pochówku, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 24 lutego 1990 roku o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1997r. nr 49 poz.318, Nr 118 poz.754, Nr 121 poz.770, Dz.U. z 1998r. Nr 106 poz.668, Nr 145 poz.938), zwanej w dalszej części ustawą antymonopolową . Konsekwencją stwierdzenia stosowania przez Firmę K. praktyki z art.7ust.1pkt.3 ustawy antymonopolowej na rynku usług prosekcyjnych , na którym to rynku w/w firma zajmowała pozycję monopolistyczną, było nałożenie na wnioskodawcę kary pieniężnej, zgodnie z pkt. III decyzji. W żadnym zdaniu w/w wniosku o wznowienie postępowania - wnioskodawca nie odnosi się do rozstrzygnięcia zawartego w pkt . I decyzji nr RKT -64/99, w którym na podstawie art.104 k.p.a. w związku z art.5 ust.1 pkt 6 ustawy antymonopolowej odmówiono stwierdzenia stosowania praktyki monopolistycznej i nakazania jej zaniechania przez Firmę K. z Będzina, polegającej na narzucaniu uciążliwych warunków umów przynoszących podmiotowi narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści poprzez pobieranie opłaty za przechowywanie zwłok osób zmarłych w szpitalu, przygotowanie zwłok do pochówku i udostępnianie pomieszczeń prosekcyjnych innej

firmie pogrzebowej, pomimo zajmowania przez Firmę K. z Będzina pozycji monopolistycznej na rynku usług prosektoryjnych.

Wnioskodawca podnosi, iż ustalenie zajmowania przez Firmę K. pozycji dominującej w celu stwierdzenia praktyki z art. 7 ust. 1 pkt. 3 ustawy antymonopolowej nastąpiło w oparciu o fałszywe dowody. Jak wynika z załączonych do wniosku pism z dnia 08.11.2000 roku, sporządzonych przez pana Zbigniewa J., współwłaściciela Zakładu Pogrzebowego CALIA S. C., w postępowaniu administracyjnym, zakończonym decyzją RKT-565/01/99 podał on – zdaniem wnioskodawcy – fałszywe dane co do ilości pogrzebów organizowanych przez swoją firmę w 1998 roku. Ponadto wnioskodawca podnosi, że w dacie wydania decyzji pozycja Firmy K. na rynku usług pogrzebowych i prosektoryjnych kształtowała się inaczej, niż przyjęto w podstawie faktycznej decyzji, ponieważ w w/w okresie na w/w rynku działały nie cztery firmy pogrzebowe, lecz pięć.

Na dowód tego przedstawia zaświadczenia o działalności gospodarczej swoich konkurentów przekazane przez Urząd Miejski w Będzinie. Z w/w dokumentów wynika, że w 1998 roku na terenie gminy Będzin oprócz firmy K. usługi pogrzebowe świadczyły :

- Zakład usług Pogrzebowych „Charon II” , S. C. Wspólnicy Beata i Ryszard Ł. ,
- Zakład Usług Pogrzebowych „Charon „ , właściciel Beata Ł.
- Zakład Usług Pogrzebowych „ Calia „ , S.C.
- Zakład Zieleni Miejskiej.

Zawarte we wniosku z dnia 21. 12. 2000 roku wywody dotyczą tylko rynku usług pogrzebowych, w tym zajmowania przez pana Marka K. pozycji dominującej na tym rynku, ilości firm zajmujących się świadczeniem usług pogrzebowych oraz ilości obsłużonych przez te firmy pogrzebów.

Rozpoznając wniosek strony o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej decyzją nr RKT-64/99 urząd antymonopolowy nie dopatrył się podstaw do wznowienia postępowania w zakresie objętym wnioskiem pana Marka K.

Zgodnie z obowiązującą wykładnią art.145 § 1 pkt. 1 K.p.a. z przyczyny wymienionej w tym artykule wznawia się postępowanie tylko wtedy, gdy sąd lub inny organ stwierdzi w prawomocnym orzeczeniu, że dany dowód czy dokument został sfalszowany. Organ administracji państwowej może wznowić postępowanie przed stwierdzeniem fałszerstwa w w/w sposób tylko wtedy, gdy wznowienie postępowania jest konieczne dla uniknięcia niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia ludzkiego, lub poważnej szkody dla interesu społecznego a fakt fałszerstwa nie budzi wątpliwości i jest oczywisty. Samo subiektywne przekonanie ani strony ani organu o fałszerstwie danego dokumentu nie jest wystarczającą przesłanką wznowienia.

Zgodnie z art.145§1 pkt. 5 K.p.a. wznawia się postępowanie, jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji , a w dacie wydawania decyzji nie znane organowi, który ją wydał .Muszą to być okoliczności, których istnienie nie zostało przyjęte jako element podstawy faktycznej decyzji, a ich uwzględnienie samodzielnie lub w powiązaniu z innymi ustalonymi w postępowaniu faktami mogłoby spowodować wydanie decyzji odmiennej treści.

Zdaniem organu antymonopolowego powołane we wniosku przesłanki nie wyczerpują dyspozycji z w.w artykułów K.p.a. i tym samym nie mogą stanowić podstaw wznowienia postępowania w przedmiotowej sprawie. Powołane we wniosku o wznowienie postępowania nowe fakty i dowody , a przede wszystkim zaświadczenia o działalności gospodarczej firm

zajmujących się obsługą pogrzebów dotyczą tylko rynku usług pogrzebowych. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy zawartym we wniosku z dnia 21.12.2000 roku dla stwierdzenia stosowania przez Firmę K. praktyki monopolistycznej z art.7 ust. 1 pkt.3 ustawy antymonopolowej(pkt. II decyzji) ilość podmiotów, zajmujących się świadczeniem usług pogrzebowych oraz ilość obsłużonych przez te podmioty pogrzebów w 1998 roku, a także pozycja Firmy K. na rynku usług pogrzebowych nie miała znaczenia i nie była podstawą dla stwierdzenia stosowania w/w praktyki.

Postępowanie administracyjne w sprawie zakończonej decyzją RKT –64/99 zostało wszczęte na wniosek Pana Ryszarda Ł., współwłaściciela Firmy B.R. Ł. Zakład Usług Pogrzebowych s.c. w Będzinie. Wnosił on o nakazanie zaniechania przez Marka K. praktyk monopolistycznych polegających na pobieraniu wysokich opłat z tytułu przechowywania zwłok osób zmarłych w szpitalu, przygotowania zwłok do pochówku i udostępniania pomieszczeń innej firmie pogrzebowej, co może stanowić zdaniem wnioskodawcy naruszenie art.5 ust.1 pkt 5 i art.7 ust.1 pkt 3 ustawy antymonopolowej .

W uzasadnieniu wniosku Pan Ryszard Ł. podniósł, że pan Marek K. pobiera wysokie opłaty za udostępnianie pomieszczeń prosektorium innym niż własny zakładom pogrzebowym , w celu przygotowania zwłok do pochówku. Pobierając opłaty od innych zakładów pogrzebowych za udostępnienie pomieszczeń prosektorium pan Marek K. sam oferuje rodzinom zmarłych ceny o wiele bardziej konkurencyjne niż te zakłady .Do ceny swoich usług nie musi doliczać opłaty za udostępnienie pomieszczeń prosektorium, jakiej żąda od innych zakładów. W ten sposób usługi Firmy K. są o połowę tańsze niż usługi innych zakładów.

W związku z w/w wnioskiem urząd antymonopolowy stwierdził, że dla udowodnienia stosowania zarzucanych praktyk monopolistycznych niezbędne jest określenie szczegółowego zakresu usług świadczonych przez pana Marka K. oraz pozycji jego firmy na rynku tych usług. W toku postępowania ustalono, że firma K. na terenie gminy Będzin świadczy usługi pogrzebowe oraz usługi prosektoryjne. Na podstawie zebranego w sprawie materiału, ustalono, że na rynku świadczenia usług pogrzebowych firma wnioskodawcy działała w warunkach konkurencji, albowiem w 1998roku poszczególne firmy z tego rynku obsłużyły następującą ilość pogrzebów:

- Marek K. – (...) pogrzebów
- Ryszard Ł. - (...) pogrzebów
- „Calia” S.C. –(...) pogrzeby
- Zakład Zieleni Miejskiej w Będzinie – (...) pogrzebów.

W związku z powyższym przyjęto, że na rynku wykonywania usług pogrzebowych na terenie Będzina pan Marek K., wykonał około 75,5% pogrzebów zorganizowanych w tym mieście i zajmował tym samym na tak określonym rynku pozycję silnie dominującą.

W dalszym toku postępowania okazało się, że zarzucane praktyki monopolistyczne nie mają bezpośredniego związku z rynkiem usług pogrzebowych, a rynkiem relewantnym istotnym dla rozpatrzenia tej sprawy jest rynek świadczenia usług prosektoryjnych.

Marek K. będąc dzierżawcą jedyne w Gminie Będzin prosektorium, był jednym podmiotem świadczącym tego rodzaju usługi. Taka pozycja umożliwiała mu pobieranie opłat za udostępnianie prosektorium od innych zakładów pogrzebowych, co w pośredni sposób wpływało na kształtowanie się cen na rynku usług pogrzebowych .Sama jednak praktyka, polegająca na pobieraniu opłat za udostępnianie pomieszczenia prosektorium innym zakładom pogrzebowym

w celu przygotowania do pochówku umieszczonych tam zwłok wiąże się ściśle tylko z faktem dzierżawienia tego prosektorium przez firmę K.

Zgodnie z powyższym – w związku z pkt . I i II decyzji urząd antymonopolowy ustalił, że Firma K. posiadała na rynku przechowywania zwłok, w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy antymonopolowej, pozycję monopolistyczną – co wykazano na stronie 3 i 4 decyzji nr RKT-64/99. Dla oceny pozycji firmy wnioskodawcy na rynku usług prosektoryjnych ilość zakładów świadczących usługi pogrzebowe oraz ilość obsłużonych przez te firmy pogrzebów nie miała znaczenia, ponieważ usługi polegające na przechowywaniu zwłok świadczyła tylko Firma K., jako dzierżawca jedynego w Będzinie prosektorium.

W pkt. I przedmiotowej decyzji nr RKT – 64/99 z dnia 27.12.1999 roku na podstawie art.104 k.p.a. w związku z art.5 ust.1 pkt 6 ustawy antymonopolowej odmówiono stwierdzenia stosowania praktyki monopolistycznej i nakazania jej zaniechania przez Firmę K. z Będzina, polegającej na narzucaniu uciążliwych warunków umów przynoszących podmiotowi narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści poprzez pobieranie opłaty za przechowywania zwłok osób zmarłych w szpitalu, przygotowania zwłok do pochówku i udostępniania pomieszczeń innej firmie pogrzebowej, pomimo zajmowania na rynku relewantnym dla tej praktyki , tj. rynku usług prosektoryjnych pozycji monopolistycznej.

W punkcie II decyzji RKT – 64/99 z dnia 27 . 12. 1999 roku - na podstawie: art.104 k.p.a i art.8 ust.1 w związku z art.7 ust.1 pkt 3 ustawy antymonopolowej nakazano panu Markowi K. zaniechanie stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na pobieraniu nadmiernie wygórowanych cen za udostępnianie innym zakładom pogrzebowym pomieszczeń prosektorium w celu przygotowania zwłok do pochówku.

Odnosnie stwierdzenia stosowania przez przedsiębiorcę praktyki monopolistycznej z art.7 ust.1 pkt 3, oprócz posiadania przez ten podmiot pozycji monopolistycznej konieczne jest stosowanie „ceny nadmiernie wygórowanej”, przez co należy rozumieć cenę narzuconą nabywcy przez podmiot monopolistyczny, z racji posiadanej siły rynkowej rażąco zawyżonej w stosunku do wartości świadczenia. Cena taka narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń uczestników umowy. Do oceny, czy Pan Marek K. jako monopolista na rynku usług prosektoryjnych, stosuje ceny nadmiernie wygórowane, urząd antymonopolowy przeprowadził m.in. porównawcze badanie rynku . Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił udowodnić, że na tym rynku firma wnioskodawcy stosowała praktykę monopolistyczną, o znamionach z art.7 ust. 1 pkt. 3 ustawy antymonopolowej i w związku z tym nakazano Firmie K. zaniechania stosowania tej praktyki. Konsekwencją rozstrzygnięcia zawartego w pkt. II w./w decyzji było nałożenie kary w wysokości 6 000 , 00 złotych – zgodnie z art. 14 ustawy antymonopolowej (pkt. III decyzji).

Ustalenie pozycji wnioskodawcy na rynku usług pogrzebowych nie było więc w żadnym stopniu podstawą faktyczną do rozstrzygnięć , podjętych w przedmiotowej decyzji w zakresie stosowania praktyki z art. 7 ust. 1 pkt . 3. Miało tylko na celu wykazanie , w jaki sposób posiadanie pozycji monopolistycznej na rynku usług prosektoryjnych wpływa na pozycję firmy na rynku usług pogrzebowych, co miało znaczenie , ze względu na ściśle powiązanie obu tych rynków. Zdaniem Urzędu antymonopolowego stosowanie praktyki monopolistycznej na rynku przechowywania zwłok wpływa niekorzystnie także na rynek usług pogrzebowych i na sytuację konkurentów Firmy K. zajmujących się kompleksową obsługą pogrzebów.

UOKiK podnosi , że w uzasadnieniu decyzji nr RKT –64/99 , (strona 9 , akapit 4) szeroko przedstawiono , że stosowana przez pana K. praktyka monopolistyczna powoduje ujemne skutki

zarówno dla konkurencji jak i dla konsumentów .Stosowanie opłaty za udostępnianie pomieszczeń prosekatorium w nadmiernie wygórowanej wysokości doprowadziło do tego , że oferta innych zakładów pogrzebowych stała się mniej atrakcyjna dla klientów , niż oferta Firmy K. Naraża to konkurentów na rynku usług pogrzebowych na niepowetowaną szkodę, jednocześnie wzmacniając pozycję Firmy K. na tym rynku. Jest to konsekwencja stosowania praktyki monopolistycznej z art. 7 ust.1 pkt . 3 ustawy antymonopolowej, ale sama w sobie taka sytuacja praktyką monopolistyczną nie jest.

W świetle w/w argumentów – zdaniem urzędu antymonopolowego przytoczone przez wnioskodawcę w piśmie z dnia 22. 12. 2000 roku okoliczności nie stanowią przesłanek do wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt. 1 i 5 K.p.a., ponieważ nie dotyczą kwestii stanowiących podstawę rozstrzygnięć zawartych w decyzji nr RKT 64-99.

Jako podstawę do wznowienia postępowania z art. 145 § 1 pkt. 5 K.p.a. należy rozumieć tylko taką nową okoliczność, która jest istotna dla sprawy i której ujawnienie skutkowałoby zapadnięciem decyzji co do swej istoty odmiennie od dotychczasowej, przy czym – zgodnie z art. 146 § 2 K.p.a. nie uchyla się decyzji, jeżeli w wyniku wznowienia postępowania mogłaby zapaść wyłącznie decyzja odpowiadająca w swej istocie dotychczasowej decyzji. Nowe okoliczności, na które powołano się we wniosku o wznowienie postępowania tj. zaświadczenia dotyczące ilości zakładów pogrzebowych na terenie gminy Będzin w 1998 roku oraz fałszywe dowody, mogłyby mieć wpływ na ocenę pozycji firmy K. tylko na rynku usług pogrzebowych Te okoliczności nie miałyby jednak wpływu na fakt stwierdzenia stosowania przez Firmę K. praktyki monopolistycznej z art.7 ust.1 pkt. 3 ustawy antymonopolowej oraz na fakt nałożenia kary w kwocie : 6 000 , 00 złotych, ponieważ nie dotyczą kwestii stanowiących podstawę rozstrzygnięć zawartych w decyzji nr RKT 64-99.

Tak więc dyspozycja z art. 145§1pkt. 5 K.p.a. nie została wypełniona. Okoliczności powołane przez wnioskodawcę nie są istotne w przedmiotowej sprawie .Ustalenia dotyczące pozycji firmy wnioskodawcy na rynku usług pogrzebowych nie stanowiły podstawy faktycznej decyzji w związku z zarzucanymi praktykami monopolistycznymi , ponieważ w tym zakresie miała znaczenie i była podstawa faktyczna decyzji tylko pozycja firmy K. na rynku usług prosekatoryjnych.

Urząd podnosi także, że fakt fałszerstwa dowodów przywołanych przez wnioskodawcę w postaci pism pana Zbigniewa J. poświadczających nieprawdziwość danych o ilości zorganizowanych przez niego pogrzebów nie została potwierdzona żadnym orzeczeniem sądu ani innego organu. Tym samym nie ma podstaw aby uznać, że taka okoliczność stanowi przesłankę do wznowienia postępowania zgodnie z art. 145§1pkt. 1 K. p. a.

W ocenie urzędu antymonopolowego nawet po ewentualnym wznowieniu postępowania zapadłaby decyzja odpowiadająca w swojej istocie dotychczasowemu rozstrzygnięciu, ponieważ nowe okoliczności nie stanowiłyby podstawy do merytorycznej weryfikacji decyzji nr RKT – 64/99 W związku z powyższym nie dopatrzoneo się w okolicznościach przytoczonych we wniosku z dnia 21.12.2000roku podstaw, które uzasadniałyby wznowienie postępowania w sprawie w sygn. RKT - 565 / 02 /99/MK, zakończonej decyzją z dnia 27.12.1999 roku nr RKT 64-99.

Stąd na podstawie art. 149 § 3 w związku z art. 146 § 2 K.p.a. orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach , w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia niniejszej decyzji stronie.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral